

Комисията за финансов надзор - с ангажимент за устойчивост на резултатите във време на дигитализация, зелени инвестиции и регулаторни промени

Бойко Атанасов
Председател на Комисията
за финансов надзор

В контекста на пост-Ковид пандемия, глобалната дигитализация, европейската зелена сделка, започналите военни действия в Украйна и на прага на Еврозоната, Комисията за финансов надзор продължава да работи за устойчива стабилност на застрахователния пазар в България, за въвеждане на иновации в регулацията на капиталовия пазар, както и за абсолютна стриктност и пълна прозрачност на действията и процесите на пенсионноосигурителния пазар.

Тенденцията за развитие на капиталовия пазар е в посока дигитализация и създаване на условия за повече участници и намалена административна тежест. Положителната взаимосвързаност между иновациите и финансовите технологии вече промени облика на стандартното потребителско поведение и мислене, като този процес доведе до нови възможности за реализиране на оптимизирани бизнес модели. Същевременно, ние, участниците във финансовия сектор имаме за задача да анализираме и прогнозираме потенциалните рискове. Именно в тази насока, КФН съсредоточава дейността си върху баланса между насърчаване на иновациите от страна на дружествата с инвестиционна цел и защитата на потребителите от негативните аспекти, които новото онлайн пространството предполага.

С оглед на постигане на резултати спрямо заложената стратегия за развитие, Комисията за финансов надзор премина през конкретни стъпки, като развитие на финансовата грамотност на потребителите на финансови услуги и инвеститорите, подобряване на комуникационния процес чрез провеждане на регулярни срещи с ФинТех компаниите за обсъждане на минимални рискове и максимални ползи от технологиите, насърчаване развитието на стартиращите компании чрез активиране на възможностите на създадения Иновативен Хъб, както и адаптиране на новата регулаторна рамка за колективно финансиране. Заедно с участниците в небанковия финансов сектор създаваме устойчива и благоприятна за иновации бизнес среда, с акцент върху необходимостта от партньорство между националния регулатор и бизнеса.

Динамиката в развитието на технологиите, цифровизацията и дигитализацията имат ключова роля за промяната на нагласите на

потребителите и на очакванията им за растеж. Ролята на КФН е да провокира постигане на синхрон между нормативните изисквания и изпълнението им в дигитална среда, като крайната цел е намаляване на административната тежест. Част от конкретните резултати са функциониращия Иновативен Хъб, осигуряващ единна контактна точка с ФинТех дружествата и променените регламенти за достъпност до капиталовите пазари на малки и средни предприятия. В процес на създаване са мобилното приложение на КФН, изграждането на единна информационна система за подаване и получаване на информация от подназорните лица в електронен стандартизиран формат.

Интересен момент в актуалната ситуация е, че в рамките на интегриране на иновации за намаляване на административната тежест, Европейската комисия представи Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на европейска единна точка за достъп (European single access point - ESAP). Нейната цел е да осигури централизиран достъп на обществеността до цялата необходима информация от значение за финансовите услуги. Единната европейска точка за достъп ще даде на инвеститорите възможност за лесен, бърз и съпоставим достъп до данни за европейските дружества, като по този начин се улеснява и достъпът до финансиране на европейските дружества. ESAP се очаква да допринесе за по-нататъшното интегриране на финансовите услуги и капиталовите пазари в единния пазар на ЕС и за насърчаване на развитието на по-малки национални капиталови пазари и икономики, като предоставя по-голяма видимост за тях. Комисията за финансов надзор, в синхрон с Европейската комисия, въвежда мерки по прилагането на новите регламенти и създава условия за осъществяването на визията за Единна европейска точка за достъп.

Със сигурност една от изключително смислените и в посока кауза теми е тази за “Зелената сделка”. Екологията, социалната отговорност и прозрачното управление са вече част от мирогледа и начина на мислене на институциите и регулаторите в Европа. В съответствие с целите на Европейския съюз, Комисията за финансов надзор в България подкрепя чрез конкретни действия насочването на национални и европейски източници за финансиране на устойчива икономика, планирането на инструменти за възстановяване на бизнеса след кризи, както и балансираното регионално развитие на държавата. Вярвам, а и виждам конкретните резултати, че българският регулатор в небанковия сектор стратегически подрежда действията си в подкрепа на постигане на целите на “Зелената сделка”. В този ред на мисли, всички ние, като общество, имаме за задача да насочваме вниманието си към възобновяема енергия, енергийна ефективност, зелени сгради, чист транспорт, продукти, създадени от кръговата икономика. След приемане на Европейската зелена сделка, фокусът на КФН ще е насочен към финансовите рискове за институциите и финансовата система, както и върху риска за устойчивостта (ESG risks).

Когато говорим за постигане на устойчиви цели, примерите винаги са важни. Зелените облигации са подходящ финансов инструмент за мащабни проекти за устойчивост, чрез даване на достъп до стабилен инструмент за финансиране на зелени проекти, съобразени с таксономията на ЕС. От друга страна, инвеститорите в подобни облигации ще могат по-лесно да оценят и сравнят устойчивостта на инвестициите си, което ще намали рисковете и засили доверието им в пазара. Новият доброволен стандарт EUGBS ще бъде отворен за всички емитенти от ЕС и извън ЕС, включително

корпорации, финансови институции и емитенти на обезпечени облигации и обезпечени с активи ценни книжа, както и правителства и други публични органи.

В тази връзка от съществено значение са предизвикателствата пред КФН да осъществява своите надзорни правомощия спрямо участниците на капиталовия пазар в съблюдаване спазването на изискванията, заложи в законодателния пакет за Устойчиви финанси, а именно регламента за оповестяванията, регламента за бенчмарковете, свързани с климата и устойчивите финанси и регламента за таксономията.

КФН е и основен участник в процеса на създаване на Националния план за въвеждане на еврото в България. Визията на КФН за този ключов за българската икономика процес включва систематизиране на необходимите мерки и действия във връзка с превакутиране на финансовите инструменти. Възнамеряваме да осъществим необходимия мониторинг на очакваните етапи за адаптирането на системите за клиринг и сетълмент за работа с евро.

В контекста на усложнената международна обстановка, породена от войната в Украйна и наложените от страна на ЕС, САЩ, Канада, Великобритания санкции и ограничения спрямо Руската федерация, Руската централна банка, кредитни институции и компании, както и физически лица, Комисията взе навременни мерки като отправи препоръки и насоки към инвестиционния, застрахователния и осигурителния сектор за повишено внимание и провеждането на засилена политика по управление на риска, преди да се пристъпи към извършване на инвестиции във финансови инструменти, издадени от емитенти, свързани с Руската федерация.

Предизвикателствата, пред които сме изправени, ни провокират да сме бдителни, концентрирани в постигане на заложените цели за повишаване на защитата на потребителите, както и за насърчаване на инвеститорите, на един стабилен, регулиран и прозрачен небанков сектор.

На фона на тази световна трансформация, КФН започва нов стратегически период за 2022г.–2024г. Промяната за регулатора включва дългосрочно планиране, силен експертен екип и решителност за внедряване на иновация в сферата на дигитализацията и регламентите за стимулиране на капиталовия пазар. Всичко това ще бъде съпътствано от конструктивен диалог с всички заинтересовани участници в регулираните от КФН процеси. Важна част за развитието на българския капиталов, застрахователен и осигурителен пазар е активната и ефективна комуникация с бизнеса в посока развитие на концепции и устойчиви стратегии. Целта ни е да сме предвидими в действията си и да проявяваме обективност при взимането на решения, от които зависи развитието на България.

Инвестицията във финансова грамотност е приоритет за България и банковия сектор

Ивайло Яйджиев
Заместник-министър на финансите

Финансовата грамотност е умението да управляваме добре личните си средства, да взимаме правилните решения и да планираме по-добре бъдещето си. Тя има връзка и с финансовата стабилност, защото, когато едно общество е финансово грамотно, цялата финансова система функционира по-плавно и устойчиво. Значението на финансовата грамотност се открие още по-силно в условията на пандемия през изминалите две години.

Финансовата грамотност е важна, не само за гражданите и домакинствата. Тя е приоритет и за отделните финансови институции, в т.ч. и банките, които имат интерес да обслужват клиенти, знаещи, какво и как искат да направят с парите си.

Инвестициите за повишаване на финансовите знания и умения са инвестиции с голяма възвращаемост, въпреки че са необходими продължителни усилия и средства, за да може направените инвестиции да дадат реален резултат.

Не по-малко предизвикателство се оказва и процесът на цифровизация, който обхваща всички аспекти на живота ни. Той е свързан с много възможности, включително и с нови финансови продукти и услуги, но и с непознати до момента предизвикателства. Много стоки или финансови услуги вече са на “един клик” разстояние, което е удобство, но крие и риск от нарастване на задлъжнялостта. Затова всеки трябва да знае, как умело да управлява своите финанси.

В България се развиват активно инициативи и дейности в областта на финансовата грамотност вече близо две десетилетия. От няколко години тези усилия са много по-систематични и целенасочени. Ролята на Министерството на финансите е да координира тези процеси, като работи активно с все повече партньори в страната и чужбина, като определяме финансовата грамотност за един от актуалните приоритети на България.

В изпълнение на това бяха разработени първата Национална стратегия за финансова грамотност и План за действие към нея за периода 2021-2025г. Двата документа бяха приети от Министерския съвет през м. февруари 2021г. Преди няколко седмици отчетохме дейностите, които сме извършили през първата година от прилагането им.

За създаването на стратегията и плана получихме подкрепа от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Министерството на финансите на Нидерландия, от правителствени, регулаторни и неправителствени организации.

Асоциацията на банките в България и нейните членове са едни от основните ни партньори при работата ни по повишаването на финансовата грамотност, насърчаването на мерки за финансово образование и постигане на по-висока финансова устойчивост. Банковите клиенти получават актуална информация за управление на своите средства, както и за най-често срещаните видове онлайн измами и съвети как да се предпазват от тях.

За да бъдат успешни целенасочените усилия на всички ангажирани организации в областта на финансова грамотност, Министерството на финансите планира да изгради до края на 2022г. портал за финансовата грамотност. В него ще бъде систематизирана съществуващата информация, ще бъдат публикувани практически съвети, както и инструменти, с които всеки да планира своите финанси.

Друг приоритет е разработването на рамка за компетентности за възрастни и младежи в сферата на финансовата грамотност. В тази задача сме подпомогнати и от общите усилия на Европейския съюз да бъдат създадени подобни рамки.

Уверен съм, че Министерството на финансите и Асоциацията на банките ще продължим ползотворното си сътрудничество в сферата на финансовата грамотност, за да изградим устойчиви основи за модерно развитие на икономиката и на страната ни.

Дигиталното бъдеще на банките – какво следва

Цветанка Минчева
Заместник-председател на УС на АББ,
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор
на УниКредит Булбанк АД

Дори най-краткият рекламен блок на произволно избрана телевизия няма да мине без представяне на поне две-три дигитални финансови услуги. А за маркетинг експертите, които работят в банките, всеки ден става все по-трудно да измислят какво още да дигитализират, така че да зарадват клиентите и да дадат така желаното конкурентно предимство на институцията, за която работят.

За много кратко време, в голяма степен и заради неочакваната поява на COVID-19 пандемията в живота ни преди две години, банките създадоха възможността клиентите да ползват всички необходими им банкови продукти от сигурността на своя дом. За броени месеци дигитални станаха не само сметките и портфейлите, но и цели процеси като например да станеш клиент на банка, да изтеглиш кредит – първоначално потребителски, а вече и ипотечен.

За радост вече сме в период, в който вирусът отстъпва и изглежда сме на път да се върнем към поне част от навиците си. Но никакво отстъпление не се очаква при темповете на дигитализация при банките – на първо място, защото вече показахме на клиентите ни неограниченото удобство на банкирането през телефона, но и защото българският банков сектор винаги се е отличавал със стремежа си да е иновативен и по нищо да не отстъпва на банковите сектори на по-развитите икономики. Не без значение е и фактът, че традиционно силната конкуренция между банките у нас, беше допълнително подсилена и от изцяло нови играчи – финтех компаниите, които също имат редица предимства, сред които бързина на разработките (т.нар. time to market).

Какви тогава ще са следващите стъпки на банковия сектор – въпрос, който със сигурност си задаваме всички, които работим в него.

Дигитализация на процесите

Дигитализацията на висока скорост ще продължи, това е безспорно. Все още неизползвани възможности има при продуктите и услугите, чиито обхват може да се разширява особено в посока повече предложения за корпоративните клиенти. По-големият потенциал за развитие обаче е при процесите. При тях дигитализацията ще даде тласък на задължителното им опростяване и по този начин може да е ключовото решение за банките да оптимизират дейността си. Затова във всички банки в ход са множество и разнообразни проекти за опростяване на процесите. Независимо как ги наричаме – Agile, End-to-end или по някакъв друг начин, целта на разработваните решения е една: да не крием зад атрактивния и удобен интерфейс, който предлагаме на клиентите си, дълъг и тромав процес. Дигитализацията е нашият шанс да станем по-привлекателни не само за

потребителите, но и за служителите си, като автоматизираме поне част от най-трудоемките дейности.

Богатството, върху което стоим

Ако трябва да назовем едно основно предимство на банките пред всички останали играчи, които сега навлизат във финансовия сектор, това са данните за нашите клиенти, с които разполагаме. Това е истинско богатство, което сме трупали в процеса на изграждане на дългогодишни отношения с хората, които са ни се доверявали.

Банките разполагат с огромно количество информация за клиентите си, а развитието на новите технологии дава възможност тези данни да се използват за по-добро опознаване на клиентите, така че им бъдат предложени не просто по-добри продукти и услуги, а истински персонализирани - спрямо техните предпочитания и потребности.

Разбирасе, разполагайки с всичките тези данни, банките носят и отговорността за защитата им. Така че бъдещето на дигитализацията задължително минава и през още по-голямо внимание и фокус върху киберсигурността. Не е тайна, че колкото повече се развиват технологиите, толкова по-изобретателни стават и престъпниците. Но банките са изградили и са си заслужили доверието на клиентите, като винаги са били синоним на сигурност. И това ще продължи да е така.

Хора и инвестиции. И най-вече: инвестиции в хора

Рисуването на картата на дигиталното бъдеще неминуемо минава през осигуряване на два основни ресурса – планиран бюджет и привличане на специалисти, способни да реализират смелите планове. Една от най-успешните практики, за да сме сигурни, че ще разполагаме с достатъчно кадри, е въвличането на бизнеса и разработване на съвместни програми с висшите учебни заведения, както и инвестициите в допълнителна квалификация на колегите, които вече са ангажирани в банковия сектор.

Последните години предложиха по доста категоричен начин доказателства колко непредвидимо е бъдещето. Изненади ще предложи и развитието на технологиите. Но банковият сектор е добре подготвен да води дигиталната си трансформация така, че **създава възможности за растеж** – за клиентите, акционерите, служителите си и икономиката на страната като цяло.

КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ

■ На 28 март 2022г. беше проведено годишното Общо събрание на АББ. Г-жа Диана Митева – изпълнителен директор на Банка ДСК АД, беше преизбрана от Общото събрание на АББ за втори тригодишен мандат в управителния орган на Асоциацията и продължава да е председател на Управителния ѝ съвет.

Г-жа Цветанка Минчева – главен изпълнителен директор на Уникредит Булбанк АД, беше избрана за нов член на УС на АББ и за заместник-председател на УС на АББ.

За нови членове на УС на АББ бяха избрани – за първи мандат, г-н Никола Бакалов, главен изпълнителен директор на Първа инвестиционна банка АД и г-н Сава Стойнов, изпълнителен директор на Централна кооперативна банка АД.

За втори тригодишен мандат, като член на УС на АББ, беше преизбран г-н Георги Заманов – главен изпълнителен директор на Алианц Банк България.

Г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор на Юробанк България АД и г-жа Десислава Симеонова, изпълнителен директор на ОББ АД, продължават членството си в УС на АББ, в рамките на мандатите им.

По тяхно желание, г-н Оливър Рьогл – главен изпълнителен директор на Райфайзенбанк /България/ ЕАД и г-н Георги Константинов, изпълнителен директор на Централна Кооперативна банка АД, бяха освободени от членство в УС на АББ, като ОС изказа благодарност и висока оценка за досегашната им дейност, като членове на управителния орган на АББ.

■ През м. март БНП Париба Пърсънъл Файненс С. А. – клон България стана асоцииран член на АББ, след взимане на решение от страна на Управителния съвет на Асоциацията за приемане на заявлението им за членство.

■ През м. март на заседание на Комитета по капиталови пазари към УС на АББ г-жа Даниела Георгиева, началник отдел “Депозитарни услуги - фронт офис”, Управление Капиталови пазари в Юробанк България АД, беше единодушно избрана за заместник-председател на Комитета от неговите членове.

■ През м. март АББ определи за участие в Работна група по Националния план за приемане на еврото към БНБ, в която се обсъжда

миграцията на бюджетните плащания, като основни членове: г-н Емил Христов, председател на Комитета по платежни системи към УС на АББ, Банка ДСК ЕАД и г-жа Милена Ананиева, член на Комитета по платежни системи към УС на АББ, ЦКБ АД. Като резервни членове на Работната група от УС на АББ са определени: г-жа Петя Бураджиева, зам. председател на Комитета по платежни системи, ОББ АД и г-н Радослав Даскалов, член на Комитета по платежни системи към УС на АББ и член, като представител на АББ, на РГ по еволюция на SEPA схемите към Европейския платежен съвет /ЕПС/, Юробанк България АД.

■ През м. март АББ определи за участие, като представител на АББ, в Работната група “Небанков финансов сектор” към Координационния съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната г-жа Борислава Димитрова. Тя е председател на Комитета по капиталови пазари към УС на АББ и старши мениджър “Институционални продажби и борсово посредничество” в Уникредит Булбанк АД. Г-жа Димитрова ще замени досегашния представител на АББ в работната група – г-н Явор Дождевски, поради напускането му на банковата система в България.

■ През м. март АББ излъчи за свой представител в Комитета на ползвателите към “Централен депозитар” АД г-жа Даниела Георгиева – заместник-председател на Комитета по капиталови пазари към УС на АББ и началник отдел “Депозитарни услуги – фронт офис” в Юробанк България АД, на мястото на досегашния представител на АББ в Комитета – г-н Явор Дождевски.

■ През м. март в курорта Банско, под егидата на Асоциация на банките в България, за девети път се проведе традиционният “Банков ски фест“, организиран от Българска работническа федерация “Спорт и здраве“. Участие взеха 120 представители на банки, БНБ и партньорски дружества. Състезателите от Алианц Банк България, Българска банка за развитие, Българска народна банка, Инвестбанк, Първа инвестиционна банка, Токуда Банк, Уникредит Булбанк, Юробанк България и техните конкуренти от партньорски организации и компании се състезаваха в дисциплините гигантски слалом ски и сноуборд и паралелен слалом ски и сноуборд. Участниците от банките завоюваха 10 златни, 8 сребърни и 14 бронзови медала в индивидуалните и отборни състезания.